

C:\Users\Plazma\Desktop\304\Benford_Gregory-Vodikova_bariera.pdb

PDB Name: Benford-Vodíková bariéra
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 28.2.2007
Modification Date: 28.2.2007
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Gregory Benford

Vodíková bariéra
(The Hydrogen Wall)

Ukrytá moudrost a ukrytý poklad - marny jsou stejně.
- Moudrost syna Sirachova 20: 30

„A čeho byste chtěla dosáhnout?“ Prefekt povytáhl obočí.
Takovou otázku nečekala. „Chci překládat. Učit se.“ Neznělo to moc dobře a prefekt dal pohrdavým úšklebkem najevo, že takovou popletenou odpověď očekával. Dobře, musím být asertivnější. „Pokud to půjde, chci se zaměřit na Architekturu ze Střelce.“
Tohle prefekta zaskočilo, i když se snažil nedat na sobě nic znát. „To je prastará hádanka. Jistě neočekáváte, že průlom dosáhne pouhá učnice.“
„Mám naději právě proto, že je problém tak obsáhle popsán.“
„Stovky let pečlivě promyšlených výzkumů nám o Architektuře ze Střelce prozradily jen velmi málo. Jde o exemplář z nejvyššího řádu inteligentních informací a nenechá se jen tak okukovat.“
„Stejně bych to chtěla zkusit.“
„Nováček...“
„...může mít neotřelý pohled.“
Oba věděli, že v Knihovně si nový knihovník vždy mohl vybrat své první téma. Většina nováčků se rozumně omezila na jednoduchou zprávu od civilizace prvního typu, která se sotva objevila na galaktické scéně. Něco takového, jako kdysi vysílala Země. Pustit se do komplikovaného problému nebylo moudré.
Prefektova přezíravost ji ale ještě víc popíchla.
Nakrčil nos. „Už jen zběžně pročíst všechno, co máme, vám zabere spoustu času.“
Naklonila se nad stůl. „Střelce zkoumám už několik let. Je to můj největší koníček.“
„Hmmm.“ S podobnými lidmi neměla zkušenosti. Prefekt byl strohý v hovoru i ve výrazu tváře. Porozumět mu vyžadovalo stejně důkladné vzdělání, jaké získala na studiích. Teď si ale připadala hrozně nezkušená a ticho ji tížilo.
Prefekt má nejspíš pravdu. Začala přemýšlet, jak by z toho nejlépe vycouvala.
Prefekt tiše vzdychl. „Jak myslíte. Každý týden chci hlášení.“
Zamrkala. „Mockrát děkuji.“

Ruth Anglová si na prahu prefektovy kanceláře uhladila záhyby bohatě zdobeného tradičního hábitu učedníků, aby se uklidnila. Nedokázala se to odnaučit. Ta její nevymáchaná kušna ji dostala do pěkného maléru. Měla sto chutí se vrátit za prefektem a poprosit ho o radu, o jednodušší Zprávu, kterou zvládne.
Ani omylem! Vznosné žlábkované alabastrové sloupy v hale Knihovny jí připomněly velkolepé posláné instituce a utvrdily ji v jejím rozhodnutí.
Nádheře Knihovny se na prahu čtvrtého tisíciletí mohla rovnat málokterá stará stavba. Od zachycení prvních signálů z jiných galaktických civilizací před necelými tisíci lety lidstvo nenašlo důležitější úkol, než je rozluštit.
Sama Knihovna připomínala své archiválie, veliké, prastaré a záhadné. Ve velkém slavnostním panteonu, zasvěceném barevným pohyblivým sochám legendárních Rozpravčů, který přecházel v Seminární náměstí, stál zbožňovaný kus černého čediče, Rosettská deska, symbol všeho, o co jim šlo. Opracovaný kámen byl skoro tři tisíce let starý a nádherně prostý a jasný. Šlo o lineární překlad ve třech lidských jazycích, nalezený pouhou náhodou. Z řečtiny typu II, které objevitelé rozuměli, nebylo těžké vydedukovat hieroglyfické obrázky a démotické písmo. Otlučení kus kamene, který vyhrabali vojáci při stavbě pevnůstky, spojil civilizace oddělené celými věky.
Roztřesenou rukou přejela po chladném hladkém povrchu. Dotek ji rozechvěl. Všichni, kdo tu pracují, navazují na odvěké tradice, které se dotýkají samotného jádra lidství.
Nad tíživou atmosférou ztemnělých archivů ji povznášel jen veselý klapot vlastních podpatků. Mezi palisádami se šinuli písáři, fialové hábity jim šustily. Byla tu nová, hlučná a dobře to věděla.
Včera slétla z nízké lunární orbity okružní lanovkou a hned si s radostí připomněla prostorné měsíční dómy a příjemnou gravitaci. Studovat začala tady, ale poslední dva roky musela absolvovat na Zemi. Radní chtěli mít nad personálem

knihovny dokonalou kontrolu, vědecké práci se tedy studenti věnovali v uchvátané metropolitní Austrálii nedaleko tmavých pláží a dunivého příboje. Měsíc byl proti Zemi velebný a neměnný. I když si ještě nezvykla na odlišnou tíži a při chůzi komicky poskakovala, nemohla se nabažit výhledu na krajinu posetou slonovinovými krátery. Střelce, jdu si pro tebe.

Další a zdaleka nejdůležitější schůzku měla s vrchním Nulem. Prošla obvyklou procedurou přes několik nižších šarží, až ji uvedli k Silohu, hladkému Nulu, které se zřejmě ještě nenaučilo usmívat. A třeba toho nebylo schopno ani na buněčné úrovni; Nula vyrovnávala silně bezpohlavní povahu množstvím dalších změn.

„Věru doufám, že s Architekturou ze Střelce najdete společnou řeč,“ pravilo Siloh bezvýrazným hlasem, který končil každou větu kočičím předením, „leč lituji zmarněné snahy.“

„Zmarněné?“

„Samozřejmě se vám to nepovede.“

„Snad mi neatřelý přístup...“

„Tak hovořily již stovky mladých vědců. Připomínám vám náš poslední úkol od Rady - ohrožení heliosféry.“

„Měla jsem za to, že s tím nic nenaděláme.“

„Vypadá to tak.“ Siloh se zamračilo. „Ale musíme to zkoušet.“

„To jistě,“ odvětila rezervovaně. Bylo jí jasné, že z člověka, který dává najevo jen to, co říká nahlas, nic nedostane.

Nula se osvědčila už před stovkami let. Díky absenci sexuálního ústrojí i puzení byla naprosto objektivní. Jako diplomaté, nezávislí učenci a neutrální soudci byla nepřekonatelná. Nahradila těžkopádnou soudní mašinerii předchozích staletí.

Knihovna by bez jejich vzhledu těžko existovala. Mimozemské texty neobsahují podvědomou sexuální auru jako lidská díla. Přesněji řečeno Zprávy mnohdy obsahovaly sexuality až příliš, i když je jejich tvůrci chtěli mít objektivní a na první pohled srozumitelné. Pro obyčejné lidi, jako pro Ruth, nebylo snadné se pod takové vrstvy dostat. Knihovna se s problémem potýkala několik desítek let, než ho vyřešila Nula.

Překlad Zpráv z mužské nebo ženské perspektivy důkladně měnil význam. V raných dobách to znemožnilo porozumět mnohým převodům. Ještě větší úsilí bylo věnováno čištění starších textů. Teď Knihovnu neopouštěl jediný překlad, z kterého Nulo neodstranilo podvědomé významy.

Siloh vážně pronesl: „Útoku na heliosféru nerozumějí ani naše nejlepší mozky. Rádo bych k němu přistoupilo z jiného úhlu. Knihovna může být pro jednu okamžitě něco platná.“

Ruth tomu nerozuměla. Ve škole jim zdůrazňovali, že Knihovna stojí nad časem, že má vyšší poslání. Každý, kdo se zabýval Zprávami, určenými pro věčnost, musel pustit z hlavy současné události. „Nerozumím vám, jak...“

„Představte si Knihovnu tak, jak ji chápou nezasvěcení. Málokdy rozumějí vyšším cílům, které sledujeme, a vidí jen pomíjivé příležitosti. Proto chce stále někdo pustit do archivů, aby v nich hledal vynálezy, triky, novinky.“

„A proto takové odmítáme.“ Doufala, že to nevyznělo příliš pokorně.

Siloh ale pochvalně přikývl. „Správně. Domnívám se, že prastará společnost typu Architektury ze Střelce se s podobnými problémy již setkala. Jistě bude vědět lépe než naši astroinženýři, jak se s takovou pohromou vypořádat.“

„Chápu.“ Proč mě to nenapadlo? Jsem snad vedle samou posvátnou úctou k velikému úkolu Knihovny? „Těžko si ale dovedu představit, jak...“

„Vy si nemáte představovat, nýbrž vnímat,“ okřiklo ji Siloh.

Z Nul byla nesvá a ze Siloh ještě víc. Většina jich měla holou hlavu, ale Siloh nosilo auru měděných kudrlin jako svatozář. Mrkalo jen pomalu a jednou za čas. Víčka s bleďými řasami vypadala jako z růžové gumy. Skoro neviditelné albínské obočí mělo Siloh stále zvednuté, což dodávalo každému jeho slovu zvláštní význam, každé slabice melodický důraz. Na tváři se mu plynule střídaly výrazy jako vlnky na rybníce. Měla dojem, že by si měla zapisovat každou jeho větu. Bez mrknutí přepnula na nahrávání do paměťového modulu v páteři. Jen tak pro všechny případy.

„Nesledovala jsem dění.“ Nikdy není od věci dělat skromnou. „Průnik...“

„Už dosáhl skoro Jupiterovy oběžné dráhy,“ dořeklo Siloh. Stěna za Nulem se rozsvítila a ukázala obraz Slunce ve vánici mezihvězdného plynu.

Lidstvo teprve nedávno zjistilo, že se vyvinulo v příznivé době. Dávná supernova kdysi vyfoukla v mezihvězdném plynu bublinu a Země byla obklopena vakuem po celou dobu vývoje savců ze stromových rejsků v pány světa. Slunce se ničím jiným nevymykal. Cestou kolem osy galaxie urazilo za milion roků pouhých padesát světelných let, přičemž každých třiatřicet milionů let opustilo rovinu galaxie. To ale stačilo, aby se dostalo z vymetené bubliny. Sluneční vítr se teď opíral do mezihvězdného vodíku v plné síle, ale nedokázal ho odrazit. Plyn se pomalu prodíral do prostoru zranitelných planet.

„Včera se vodíková hradba opřela do kolonie na Ganymědu,“ řekl Siloh tak nezúčastněně, že z toho Ruth přeběhl mráz po zádech. Jako by bezpohlavnost znamenala odstup od lidství. „V Knihovně máme dělat všechno pro to, abychom o katastrofě zjistili víc.“

Stěna zachytila nárazku a ukázala Jupiterův srpek na pozadí hvězd. Ruth viděla, jak se z rubínové nárazové vlny, která běžela po povrchu obra, kroutí protuberance. Oblouk vířil turbulencemi většími než malé světy. „Přece nemůžeme změnit mezihvězdné počasí.“

„Ale musíme se pokusit. Staré galaktické civilizace třeba znají svět, který takový útok přežil.“

Heliosféra, zóna slunečního vlivu, narazila na okraj hustého plynu a plazmatu před osmdesáti osmi lety. Sluneční vítr je dosud dokázal udržet v bezpečné vzdálenosti sta astronomických jednotek od vnitřní sluneční soustavy. Teď se ale hradba posunula až za orbity vnějších planet.

Stěna zvětšila měřítko, aby se na ni vešla celá obyvatelná oblast, kde Slunce zatím vítězilo. Vypadala jako zaoceánský parník z ptáčích perspektivy: vlny se parabolicky táhly od příde k zádi.

Přid' ale pod neustále rostoucím tlakem houstnoucího mezihvězdného plynu povolovala. Slunce se do něj hnalo rychlostí šestnácti kilometrů za sekundu a jeho záření se vracelo zpátky do soustavy. Základnu Cryo na Plutu lidé opustili už před desítkami let, Saturn teprve nedávno. Krupobití energetických částic a nepředvídatelných bouří si vyžádalo mnoho životů. Záhadný mořský život na Europě uchránily kilometry ledu, ale to byla chabá útěcha.

„Co proti tomu zmůžeme?“ nechápala Ruth.

„Co bude v našich silách.“

„Už jen ta magnetická turbulence na přídi má víc energie než celá naše civilizace.“

Siloh se na ni podívalo tak, že si vzpomněla na námluvy kteréhosi hmyzu, které viděla jako malá. Cítila stejné odtahové znechucení. „Tady se neptáme. Tady nasloucháme.“

„Ano, osobo.“ Siloh neutrální oslovení zřejmě potěšilo. Po zbytek rozhovoru se usmívalo a Ruth pod jeho maskou skoro vycítila člověka. Skoro.

Když opustila Ředitelský dóm, oddechla si. Knihovna zabírala celou pláň Locutus, kousek nad zubatým obzorem visel nádherný srpek Země. Pod bílým povrchem ležely v archivu kryozáznamy všech poselství z Galaktického komplexu, domova bezpočtu civilizací, které vzkvétaly dávno předtím, než se na Zemi objevil člověk. Obrovská a z větší části nepronikatelná zásobárna informací. Největší myslitelná intelektuální skládka.

Knihovny nejsou pomníky minulosti, ale věčnosti. Ruth se chvěla nedočkavostí. Zvládla vstupní pohovory (!) a teď se mohla pustit milionem uliček galaktických dějin. Střelec byl známý hustotou informací, mnohovrstevnatých a hutných. Pozdrav z divočiny.

Napřed se musela vyrovnat se záluďnostní samotné Knihovny. Teď jí připadala stejně komplikovaná a byrokraticky nepronikatelná jako obsah podzemních archivů. Ruth se zapřísáhla, že si bude dávat pozor a zapomene na nejapné vtipy. Když míjela staré Nulo, kvůli cviku pokorně sklonila hlavu.

Největší knihovna starověku stála v Alexandrii v Africe. Jeden historik závistivě popsal život místních bibliotekářů: Žili si bezstarostně: jídlo zdarma, vysoký plat, žádné daně, příjemné okolí, dobré ubytování, služebnictvo. Měli spoustu času na hádky.

Tolik se toho zas nezměnilo.

Její spolubydliční byla vítaným opakem Nula. Drobná a rtuťovitá Catkejen nevypadala jako budoucí knihovnice. Právě se povalovala v odvážném sarongu a popíjela stimulant, který by učnicím těžko někdo povolil.

„Chovej se uctivě,“ řekla rovnou, „ale nežer jim ty jejich řeči o důstojnosti našeho postavení. Za chvíli by ses zalkla.“

Ruth se usmála. „A museli by mě plácet po zádech.“

„Já mám dojem, že knihovníci odmítání vítají. Udrží se tak ve formě.“

„Odkud že to jseš? Z Marsu?“

„Na Marsu jsou měkoty. Jsem Gaňa.“

„Hraničárka, co?“ Ruth se také natáhla a oddechla si, že už nemusí stát, jako by spolkla pravítko. V Knihovně se už nikdo nehrbil nad knihami; pracovali vestoje, obklopeni informacemi. „Celý život zahrabaná pod lemem?“

„Nevěř tomu.“ Catkejen mávla rukou a na zdůraznění vysunula tři nástrojové prsty. „Pořád lítáme kopat na okolní měsíce.“

„Takže jsi bohatá? Mně by to za schovávání za magnetickými štíty nestálo.“

„Zase předsudek. Ne všichni Ganové jsou boháči.“

Protonová plískanice přinesla na Ganymédes smrt, ale ozářené prvky z jupiterské oblasti udělaly z mnoha místních boháče. „Takže jsi z chudé rodiny, která poslala na studia jen nejchytřejší dceru?“

„Další klišé.“ Catkejen se zašklebila. „Doufám, že budeš mít víc štěstí, až začneš hledat v tom...“

„V Architektuře ze Střelce.“

„Fuj! Prý je to hydra.“

„Protože při každém setkání narazíš na jinou mysl?“

„Mysl bych tomu neřekla. Říká se, že je to spíš mluvící tělo.“

Ruth už o Střelci hodně přečetla i vyslechla, ale tohle byla novinka. Všichni si uvědomovali, že u mimozemského vědomí nemá smysl mluvit o dualitě duše a těla, ale kupodivu to sedělo. Zamračila se.

Catkejen ji dloublá do žeber. „Tak už to pusť z hlavy. Pojď si zalítat do přetlakového dómu.“

Ruth jí nerada vyhověla, ale přemýšlela dál. Nad zábavním dómem se po tomelovém nebi klenul nádherný prstenec orbitálních kolonií. Ruth ale i za klidného letu nad kapradinatými vrchy myslela jen na úkol, který ji čekal.

Konečně má vlastní kokon!

Po audienci u Siloh a týdnů neurologické přípravy přišla ta velká chvíle: přímé napojení na Architekturu ze Střelce. Kokon sloužil jako nervová síť a k přenosu spojení používal její tělo. Po kůži jí přeběhly vlny pocitů, začala ji nepříjemně svědit noha.

Konstelace připojek ji uvěznila do utaženého klubíčka. Mimozemské architektury využívaly většinu lidských smyslových vstupů. Prudké kopance ve vnitřním uchu, štiplavé pachy, ohlušující kakofonie nesouvislých zvuků, nepříjemné pohyby ve vnitřnostech, z toho všeho musela být učnice schopná vyvodit smysl.

Často mu bylo rozumět, zato překlad dělал potíže. Po takovém zážitku jim lidská řeč připomínala kulhavou chůzi svázaného mrzáka. Její lineární významy a ubohé pokusy o propojené koncepty byly prostinké, chudé a typické pro primitivní vědomí.

Největším úkolem tedy bylo převést hutné návaly propletených pocitů do srozumitelných výpovědí. Jen tak jim dokázal člověk porozumět, byť v oslabené a zastřené podobě. Přinejmenším to tvrdily všechny vědecké autority. Ruth se ocitla v kanonádě pronikavých reakcí. Všechny jí vycházely z těla a byly to její vlastní systémy spolu s mohutným datovým tokem významů, či spíše dohadů. V páteři a v ramenou měla slušné množství analytických procesorů. Bez implantátů by si na takový úkol nikdo netroufl. Potýkat se s masivy neuspořádaných dat jen za pomoci lidského mozku by bylo nesmyslné a docela nebezpečné. První Knihovníci mnohdy nepřežili nechráněný styk se Střelcem déle než tisícinu sekundy.

Léta studii ji připravila na divokou hrůzu spojení, ale přesto se třásla strachy. Musí počkat, až to přejde. Spoj zesiloval každý pocit a duševní rozpoležení. Povídalo se, že když se jednou jeden Knihovník připojil rozzlobený, zaplatil za to smrtelným záchvatem. Po celém těle měl maličké pohmožděniny.

Syrová data vypadala tak, jak si je představovala:

????????????????????

Nepochopitelný mnohovrstevnatý jazyk. Přepnula na jednodušší přepis, který jí putoval páteří, a slyšela/cítla/četla:

????????????????????

Daleko srozumitelnější, ale přesto... Soustředila se...

Zdravíme vás, mladý rozume.

„Dobry den. Přicházím s úctou a s novými dary.“ Bylo to standardní zahájení, doladěné před pěti staletími a od té doby naprosto neměnné.

Co nabízíte?

„Další podrobnosti o naší kultuře.“ I tohle byl rituální slib, ovšem těžko splnitelný. Za posledních sto let neměli lidé u Střelce štěstí. Nepokoušeli ho ani nejctižádostivější Knihovníci.

Ruth ucítla něco jako pobavení a uslyšela:

Na to právě nemáme chuť.

Sakra! Přípojka potvrdila, že tahle odpověď je nová. Vypadalo to na konec rozhovoru. Posledních šest učňů mělo s naučeným zahájením štěstí. Ale stejně se nedostali o mnoho dál. Střelec ztratil zájem a zmlkl. Nezájem byl nejhorší a nejčastější urážka, jaká mohla učně potkat. Lidé pokročilé inteligence nudili. Nejhorší bylo, že nevěděli proč.

Tak co měla ta poslední poznámka znamenat? Ruth se užírala, přemýšlela a najednou si uvědomila, že nerozhodnost ovlivňuje její duševní stav. Rozhodla se střelit od boku: „Ráda přijmu návrhy a poučení.“

Odmlka, Ruth se snažila dýchat klidně. Meditační postupy jí pomohly, ale obav ji nezbavily. Asi si přece jen utrhla moc velké sousto.

Střelcovy následné vibrace si přeložila takto:

Jako druh jste technicky nadaní, leč filosoficky nezralí, což u mladé inteligence není vzácné. Zajímavá je na vás poslední dobou spíš zvířecí schopnost tělesného vyjádření. Často si nejste vědomi svých projevů, jež vás tím více odhalují.

„Hm?“ Posadila se a zkřížila nohy. Poloha těla jí může z pohledu Střelce pomoci na duchu. Zatím odpovídal podle očekávání, ale poslední reakce byla nová.

Tolik se soustředíte na své lineární řetězce slov, že zapomináte, jak vás prozrazují pohyby, postoje a obličej.

„Co vám teď tedy říkám?“

Že nás musíte bavit, dokud nedostanete příležitost se nás zeptat na ohrožení heliosféry.

Ruth se zasmála. Ulevilo se jí. „To jsem tak čitelná?“

Mnohé společnosti známe jen z jejich dat a abstrakcí. To je ta potíž s binárním signálem. Na druhou stranu vás můžeme poznat prostřednictvím vašeho nevědomého já.

„Vy chcete vědět něco o mně?“

Symfonii jsme už slyšeli dost, to nám věřte.

Aspoň mluvil (mluvili) přímo. Na studiích zjistila, že v minulosti tomu tak často nebylo. Architektura jí věnuje pozornost! Už to je průlom.

„Omlouvám se, jestli vás naše umění nudí.“

Mnohé bytosti orientované na sluch považují své umění za nejcennější projev ducha. Podle našich zkušeností tomu tak většinou není.

„Takže důležitější je zapojení?“

Právě teď ano. Mějte na paměti, že jsme proměnlivý komplex duševních stavů stejně jako vy. Pokaždé mluvíte s jinými námi.

„Takže by se vám mělo říkat...?“

Známe váš název Architektura a připadá nám, jak byste řekli vy, zábavný. Spiš nás berte jako složenou entitu. Takoví jste i vy, ale nevnímáte to. Domníváte se, že jste jednotné vědomí, které vládne tělu.

„A nejsme?“

Samozřejmě nejste. Málokterý rozum ví tak málo o své základní mentální stavbě jako vy.

„Nemohla by to pro nás být výhoda?“

S dalšími slovy ucítla něco jako smích.

Je to možné. Nejlepší výsledky máte mimo záběr. Myšlenky vás prostě napadají, a vy ani nevíte, odkud se berou.

Zkusila si představit vlastní myšlenky, ale nevěděla, jak dál. „Tak co třeba... kdybychom...“

Tlachali?

Zvláště zvolené slovo. V neutrálním tónu se cosi tetelilo, Ruth hladily dlouhé, pomalé vlnové délky.

„Je to strašidelný,“ poznamenala Catkejen. Ve Velkém automatu do sebe cpala jídlo, čímž jen potvrzovala Rutiny představy o Ganymedánech.

„Na studiích mě nic nepřipravilo na ten... na to, jak bude chladný a...“

Catkejen přestala jíst a vědoucne přikývla. „A důvěrný?“

„Asi ano.“

„Hele, v kokonech dělám teprve pár neděl, stejně jako ty. Už teď je mi jasné, že hlavně vyjednáváme, nepřekládáme.“

Ruth se zamračila. „Upozorňovali nás, ale stejně...“

„Hele, jsou to veliký mozkovny, navíc úplně a naprosto nelidský. Ale žijou si ty svoje kybernetické životečky v kleci. My jim obstaráváme zábavu.“

„A já vám, milé dámy,“ prohlásil neznámý mladík a sedl si k nim. Důležitě jim podal ruku. „Geoffrey Chandis.“

„A jakpak nás chceš pobavit?“ usmála se nevěřičně Catkejen.

„Co takhle?“ Geoffrey vstal a položil na stůl ruku. Najednou se vyhoupl do stojky a volnou rukou jim zasalutoval.

„Ty jsi z velké gravitace.“ Catkejen mu zatleskala.

Geoffrey přešlápl z jedné dlaně na druhou. „0,19 gé tady na Měsíci je prostě nádherná.“

Ruth ukázala nahoru. „Jako jedna ponožka červená a druhá modrá?“

Geoffrey se odrazil rukama, udělal přemet a přistál na nohou bez jediného krůčku navíc. Ruth i Catkejen ho odměnily zářivým úsměvem. „Na ponožky nehleďte, dámy. Nejsou podstatné.“

„Ty jsi z našeho ročníku, že jo?“ zeptala se Catkejen. „Viděla jsem tě na imatrikulaci.“

Geoffrey se zase posadil, ale předtím ještě zažongloval s židličkou. „Ne, já se tam jenom vetřel na banket. Proti vám jsem o rok větší frajer.“

„Já si myslela; že lidi z velkého gé jsou spíš...“ začala Ruth.

„Tělesní? Že se nehodí za Knihovníky?“ zazubil se Geoffrey.

Ruth se začervenala. To je tak průhledná? „Tak nějak.“

„Rodiče i všichni kamarádi se dali na sport. Já se vzbouřil.“

Catkejen se usmála. „Bouříš se i proti Nulům?“

Pokrčil rameny. „Většinou se jim úspěšně vyhnu.“

Ruth přikývla. „Já bych byla radši, kdyby se vyhýbala ona mně.“

„Víte co?“ zamyslela se Catkejen. „Podle mého jsou hodně jako Zprávy.“

„Protože jsou nám z lidí nejčistější?“ zeptala se opatrně Ruth.

„Já s nimi rozhodně nic společného nemám. Já se vzdám sexu, až mi vypadají všechny zuby, ale ani o den dřív,“ prohlásil Geoffrey.

„Občas mě z nich obchází hrůza,“ přiznala Catkejen. „Minulý týden jsem šla v noci do starých archivů pro nějakou psanou listinu. Proti mně šla tři Nula v těch svých kutnách a kápích. V černých kutnách. Tak jsem se jich lekla, že jsem zahrnula na jinou chodbu.“

„Žena je před nimi v bezpečí,“ řekl Geoffrey. „Když kdysi začali s Cechem Nulů, rozhodli se holit si hlavu a chodit v černé, protože to bylo nejlevnější. Všichni to ale chápali tak; že se oblékají jako funebráci. Samozřejmě v, tom smyslu, že se chystají pohřbit naše překonané sexuální interpretace.“

„A to jsem si myslela, kolik toho vím o dějinách Knihovny,“ vzdychla obdivně Catkejen. „To je dobrý drb.“

„Ale vždyť opravdu přišli s největšími objevy,“ namítla Ruth. „Prokazatelně...“

„Prokazatelné není nic,“ prohlásila Catkejen. „První Nula odmítala i jména, takže je nejde nikde citovat.“

„Jména si vynásobili nulou,“ poznamenal Geoffrey.

„A taky se vždycky netrefila,“ pokračovala Catkejen. „Překládala epické milostné básně, jako by pojednávaly o válkách, a přitom byly o lásce.“

„O sexu,“ upřesnil Geoffrey. „Ten může vypadat jako bitva.“

Catkejen se zasmála. „V mém podání ne.“

„Možná někde děláš chybu.“ Geoffrey se rozesmál s ní.

„Občas mě napadá, jestli nám Nula závidí.“

Geoffrey se posměšně zašklebil. „Když nehrají naše hry, mají proti nám tolik volného času. Luštění Zpráv je jim pouhou zábavou.“

Zvedl prázdný kelímek od kávy a efektně s ním zažongloval. Ruth ani nemrkla, aby jí něco neuniklo; tak byl rychlý. Přes mohutné svaly se pohyboval ladně. Okouzloval ale nejen tělem. Jeho slova po sobě hladce klouzala, cizí přízvuk zněl jako hudba. Třeba se dá i na posvátné půdě Knihovny najít povyražení, řekla si Ruth.

Pracovala vytrvale, každou mikrosekundu svých rozhovorů s Architekturu podrobovala komplikované kontextové analýze. Kódy hledaly stovky let zpátky již potvrzené interpretace, ale potřebovaly radu člověka, který rozhovor zažil na vlastní kůži.

Na každém svém překladu cítila tíhu celých dějin Knihovny. Každý odkaz na předchozí stovky let komunikace s Architekturu jí připomínal nesmírné dílo jejích předchůdců.

Když Země před stovkami let přijala první signál od cizí civilizace, byl naprosto nesrozumitelný. Následné oslavy a optimistické projevy pravdu sice na chvíli skryly, ale nesrozumitelnost se už navždy stala hlavním rysem oboru.

Hledači cizích signálů desítky let prohrabávali frekvence od rádiových vln po optické a dokonce rentgenové pásmo.

Nic nenašli. Mělo se za to, že největší problém představuje množství energie, jehož je zapotřebí k vyslání sebeslabšího impulsu na mnoho světelných let. Tehdy se tedy pátrači zaměřovali na blízké hvězdy a natahovali uši k skrblivým civilizacím. Pravděpodobnost, že se v okolí najde civilizace, která má zájem o komunikaci, byla velice malá, ale s

argumentem nikdo nepolemizoval. To byla chyba.

Po mnoha desítkách let marného pátrání ztratili hledači sousedů přízeň veřejnosti. Mezitím se objevila strategie zaměřená na jádro galaxie. Byla založena na zjištění, že první hvězdy naší galaxie se objevily v centrální oblasti o průměru deseti tisíc světelných let. Často tam explodovaly supernovy, hvězdy byly blízko u sebe, těžkých prvků tedy rychle přibývalo. Tři čtvrtiny soustav schopných udržet život byly starší než Slunce, v průměru o miliardu let.

Většina z nich ležela v rozzářeném vybouleném středu galaxie, na ose, již nevidíme vinou prachových mračen v souhvězdí Střelce. Na rádiových frekvencích ale jádro jasně zářilo. A všechny hvězdy, u kterých mohl být život a prastaré civilizace, spadaly při pozorování ze Země do výše široké jen pár stupňů.

Žili jsme v díře, kde lišky dávají dobrou noc, jak polohou, tak duševním rozhledem.

Nedaleko jádra galaxie se v okruhu jednoho světelného roku tísní tisíce hvězd. Na nebi každé planety září tucty stálíc jasnějších než měsíc v úplňku. Možná je to krásný pohled, ale v takových podmínkách se nikdy nevyvine život, schopný ho obdivovat.

Hustý střed je nebezpečný. Křehkými soustavami co chvíli prolétnou tlakové vlny supernov. Na světy prší protony a sterilizují je. Hvězdy se těsně míjejí, narušují oběžné dráhy planet a zasypávají je kometami. Vnitřní jádro je mrtvé.

O kousek dál ale panuje příznivější podnebí. Planety schopné udržet organický život se v první či druhé miliardě let od zrodu galaxie vydaly na pomalou a klikatou pouť k inteligenci. Na světě podobném Zemi, kde se rozumní tvorové vyvíjeli čtyři a půl miliardy let, by se objevil inteligentní život zhruba o čtyři miliardy let dříve.

Za takovou dobu mohla inteligence vymizet, znovu povstat a nahromadit nepředstavitelné bohatství: Neskutečně zazobané bytosti z vnějšího jádra galaxie by si pak mohly dovolit i takový zbytečný luxus, jako rozhlašovat svoji přítomnost na galaktickou periferii, kde cizí kultury sotva objevily anténu.

Ať žil nedaleko středu kdokoli, jistě znal prostou symetrii spirály. Přirozený komunikační kanál tedy představuje radiální paprsek, protože spirální ramena se stáčíjí z přímého směru. Vysílač tedy musel mířit z jádra na obě strany.

Místo na blízké hvězdy se tedy astronomové z programu Hledání mimozemské inteligence zaměřili na střed galaxie.

Namířili antény do úzkého kuželu v souhvězdí Střelce. Obrátili se k marnotratným boháčům, kteří podle nich chtěli oslovit chudé, mladé a nedovyvinuté.

Jak často k nim ale mají natahovat uši? Pokud je Země někde v průměru obyvatelných světů, pak bude délka jejího dne a roku typická. Stejný přirozený rozsah bude odpovídat všem světům: denní cyklus a delší běh ročních dob.

Když budou mimozemšťané jako my, mohli by vysílat jeden den v roce. Ale v který den to bude? To nikdo nevěděl, a tak pátrači z Hledání mimozemské inteligence poslouchali každý den asi půl hodiny, když si radioastronomové vyladili antény. Pátrali po signálech v úzkém frekvenčním pásmu, které přehlušily i mohutné záření galaktického jádra.

Radioastronomové museli také vědět, jakou frekvenci mají naladit. Vesmír je plný elektromagnetického šumu na všech vlnových délkách od velikosti atomu po průměr planety. Docela kravál.

Podle jedné staré teorie by měl život na bázi vody zvolit „vodní jámu“, pásmo kolem jednoho gigahertzu, v němž silně září molekuly vody i hydroxylů. Nešlo o přesnou frekvenci, ale o širší pásmo, které odpovídalo i nejtíši oblastí ve spektru galaktického šumu.

Původní Hledání mimozemské inteligence strávilo spoustu času posloucháním blízkých zdrojů na těch frekvencích, kde vydávaly nejméně šumu. Nová strategie ale mohla počítat s tím, že nejtíši pásmo v galaktickém středu bude bohatě obsazené, vysíláče se tedy chytanou spíš vlnové délky „vodní jámy“.

Astronomové teď mohli naslouchat miliardě hvězd najednou, i když se dál jen přižívovali na cizích pozorovacích projektech. Za dva roky se strategie osvědčila. Jeden z prvních nalezených vysílačů patřil Architektuře ze Střelce. Většina signálů měla stejný základní účel. Prastaré společnosti na sklonku života toužily předat své umění, moudrost a chápání. Nestavěly ale muzea v naději, že je jednou objeví mladší druh, nýbrž vztýčily robotické pohřební hranice, hnané energií mateřské hvězdy, aby navěky vytrubovaly do vesmíru jejich věčnou velikost:

Jsem Ozymandias, králů král!

Zoufejte, mocní, nad mým dílem!

jak to podal básník Percy Bysshe Shelley, když v Africe stanul nad troskami starého Egypta.

V počátcích Knihovny si lidstvo uvědomilo, že vstoupilo do dlouhého rozhovoru, dávné mezihvězdné konverzace, v níž mu nikdo neposkytl historická fakta či vysvětlivky. Kybernetičtí kryptografové jen po krůčcích zjišťovali, jak jsou mimozemské kultury rozsáhlé, daleko větší než součet všech lidských společností. A daleko starší.

Než došlo ke kontaktu, nikdo se nad problémem důkladně nezamyslel. V lidských dějinách měli například Angličané velké problémy porozumět například australským aboriginům. Vynásobte to tisíci dalších kultur ze Země a z celé sluneční soustavy, umocněte obtížnost na druhou kvůli překladu do vět nebo v širším smyslu lineárních symbolických výroků. Opět umocněte na druhou, abyste nějak vyjádřili propast, která dělí lidstvo od každé mimozemské kultury.

Odpověď byla nasnadě: jakýkoli mimozemský překladový program musí být chytrý jako člověk. Většinou daleko chytřejší.

První přenos ze všech civilizací obsahoval elementární znaky, z nichž šel sestavit slovník. To dokázali uhodnout i lidští vědci. Následovaly ale nesrozumitelné shluky dat, digitální Rosettské desky, návody na stavbu simulované nelidské mysli, která se dokáže snížit na komunikační úroveň primitivních druhů.

Než se lidé naučili mimozemské rozumy zkopírovat do křemíku, uběhlo skoro sto let. Konečně postavili Knihovnu, kam uschovali všechny Duchy a Zprávy. Kde z nich chtěli tahat moudra, učit se umění, zkoumat dějiny a poznávat obory, pro které ani nemohli mít jméno.

A vyjednávat s nimi. Kybernetičtí mimozemšťané měli totiž vlastní záměry.

„Vašemu poslednímu prohlášení nerozumím.“

To je mi jasné. Odmítnutí vyjadřujete zkříženýma rukama, obrannými gesty, staženým obočím.

„Moje svalová činnost nemá nic společného s tím, o čem mluvíme.“

Je to odměna

„Za co?“

Za to, že jste se mi vydala. Že máte obyčejné šaty, jak jsem vás požádal, a tak mi ukazujete všechny signály.

„Měla jsem za to, že mluvíme o ohrožení heliosféry.“

Já také. Ale vy primáti neumíte v jednu chvíli říkat jen jednu věc jako my.

Byla z toho nespáva. „K tomu obrázku, který jste mi dal... Vidím na něm nějaký tunel skrz...“

Plazmatický prstenec kolem vašeho plynového obra Jupitera. Navrhuji přes něj odvést energii od měsíce Io.

„Za to vám děkuji a informaci předám...“

Je toho daleko víc, ale musíte se hodně naučit, než vaše dosud velice primitivní technika dokáže tuto obranu využít.

Ruth schválně nevykulila oči. Obrana? Tak o to jde? Dozví se, jak zachránit Zemi? „Nejsem fyzikálka...“

Ani nemusíte. Zachycuji všechny vaše projevy. Pod šaty vidím vaši pánev, proti mužským tazatelům širší a stočenou spíše dozadu. Pas užší, stehna silnější. Delší břicho, hlubší břišní dutina. Takové specializace nelze potlačit.

Kam tím míříš (mířili)? „To jsem já, žádné projevy.“

Hodí se je zapírat. Stejně jako sošný tvar přesýpacích hodin, který je z vás vidět i na dálku, řekněme přes rozlehlou starověkou rovinu. Vaše stehna zabírají rozkošný objem prostoru, svah boků sbíhá ke stehnům a dál, až vaše nohy vypadají jako vaše písmeno iks.

„No dovolte!“

To je hezká fráze. Víme, že znamená, že jsme šlápli vedle (jak by řekli primáti), že jsme přestoupili (podobná metafora) vaše hranice? Ale já jen sháním informace pro svoji zásobárnu.

„Ale mně (nám!) se nelíbí, když nás někdo takhle rozebírá!“

Rozklad na základní prvky je váš prvotní myšlenkový grif.

„Ale ne rozklad lidí!“

Ale když tak přistupujete k okolnímu světu, nemůžete nic namítat proti použití stejné metody na sebe.

„Lidé nemají rádi, když je někdo pitvá.“

Vaše věda učinila velké pokroky, na širší galaktické scéně ojedinělé, právě proto, že dokážete zdatně rozdělit pozornost na malé části, abyste lépe porozuměli celku.

Když začali s takovými řečmi, bylo nejlepší je bavit. „Lidem se to prostě nelíbí. Možná je to předsudek, ale my jsme na to hákliví.“

A já chci víc.

Ruth se zděsila, jak chladně to Střelec řekl.

Siloh nebylo šťastné, i když Ruth trvalo hodně dlouho, než to zjistila. S Nuly byla potíž, že nedávala nic najevo. Nulo nestáhlo rty na znamení nespokojenosti, nesklouzlo pohledem stranou, aby poskytlo možnost. Jenom fakta, milostivá.

„Takže vám zatím poskytl jen množství náznaků.“

„Poskytl. Často mám pocit, že hovořím s několika entitami najednou.“

„Totéž řekl on o nás.“

Lidské vědomí se většinou popisovalo jako parlament, který hledá kompromis mezi protichůdnými zájmy. K rozhodnutí vede jen shoda. Kousla se do rtu, aby na sobě nedala nic znát, ale hned si uvědomila, jaké je to průhledné gesto. „My jsme celý druh. Oni jsou simulace druhu.“

Siloh udělalo posunek, kterému neporozuměla. Očekávala blahopřání k úspěchu, ale Siloh bylo Nulo a mezilidské zvyky je nezajímaly. „Ten válec napříč iorským plazmatem - podle fyzikálů je to zajímavý nápad.“

„Jak to? Myslela jsem si, že mezihvězdné plazma všechno smete.“

„Je to tak. Dnes jsme přišli o stát Ganymédes.“

Zalapala po dechu. „To jsem neslyšela.“

„Věnovala jste se studiu, jak se sluší.“

„Víte to Catkejen?“

„Už jí to řekli.“

Snad jste to nebylo vy. Siloh nevědělo, co je soucit. „Měla bych za ní jít.“

„Počkejte, dokud tady neskončíme.“

„Ale...“

„Počkejte.“

Siloh se naklonilo přes široký pracovní pult, a ten hned začal předávat informace. Ruth natahovala krk, ale přesto světélkům před Siloh nerozuměla. Jak jinak; kancelář byla vybavená tak, aby informace zachytil jen majitel. Siloh je zřejmě shánělo po celou dobu rozhovoru. Ať už zjistilo cokoli, zatvářilo se spokojeně a dokonce se usmálo. „Jsem přesvědčen, že Střelcova kongruence se vynořuje, aby vás pokoušela.“

„Co je to kongruence?“

„Hlubší vrstva jeho inteligence. Nesmíte si představovat, že se nám sebeméně podobá. My jsme proti němu prostí tvorové.“ Siloh se opřelo, udělalo z prstů stříšku a zahledělo se mezi ně. „Střelec nikdy nepromýšlí dopředu jen pár tahů.“

„Takže souhlasíte s Youstaním, překladatelem prvního řádu z pětadvacátého století, že Střelec ze své podstaty vnímá všechny rozhovory jako hru?“

„A my ne?“ Siloh ji překvapilo dalším úsměvem, chladným a neveselým.

„Doufám, že ne.“

„Pak vás v životě čeká mnoho zklamání.“

Hned vyrazila do jejich společného bytu, ale někdo ji už předběhl. Byla tma, ale z obývacího pokoje slyšela tlumené zvuky. Že by Catkejen plakala?

Srpek Země zaléval pokoj tlumeným přisvitem. Ruth překročila práh a v polotmě uviděla někoho ležet na promítacím slamníku. Do tmy se ozývalo tiché sténání, smutné jako pláč...

Ale byli tam dva lidé. A zvuky zněly stejně vášnivě jako žalostně, vypovídaly stejnou měrou o radosti i o bolesti. V přítomnosti pokoje pulzovala prastará energie.

Ten druhý byl Geoffrey. V pomalém rytmu utěšoval Catkejen tak, jak by to Ruth nedokázala. A o jejich vztahu navíc doted' vůbec nevěděla. Bodlo ji u srdce. Bolest ji samotnou překvapila. Tiše se vzdálila.

Catkejenina rodina se z Ganymédu nedostala. Catkejen si musela projít všemi rituály a slovy, které otupují bolest. Vyrazila na dlouhou túru po dómeh. Když se vrátila, byla tišší, pracovala do noci a dala se na šití.

Tragická vidina ganymédského osudu zasáhla celé lidstvo a ovlivnila i práci v Knihovně. Katastrofu takového rozsahu lidé ještě nezažili, tolik obětí si nevyžádala ani Koloniální válka.

Tvrdá práce přinesla Ruth úlevu, ale po několika týdnech si potřebovala odpočinout, a k tomu jí Knihovna mnoho příležitostí neposkytovala. Potřebovala nějak potěšit tělo. Samozřejmě si zkusila jít zaplavat do kulového bazénu, a bavilo ji to. Také si zalévala v proudech horkého vzduchu pod střechou Velkého dómu. Přesto byla dál nespokojená. Život nebyl jako dřív.

S Catkejen a Geoffreyem si postupně vytvořili přátelské kolegiální vztahy. Nerozebírali je a Ruth se nikdy nezmínila o tom, co viděla tehdy večer v bytě. Ani netušila, jestli si jí všimli.

Geoffrey je snad ještě víc než dřív bavil svou vyřídilkou a neuvěřitelnými kousky. I když se společně smáli a dováděli, Ruth obdivovala jeho tělesnost, drožd'ovou vůni. Lidé z vysoké gravitace byli známí svojí schopností zaměřit se na jeden cíl, který se jim hodil ve sportu. Většinou zamlada sportovali a pak se dali na práci v těžkých podmínkách, kde stále záleželo na lidské síle a vytrvalosti, protože stroje na složité úkoly nebyly dost šikovné a pružné.

Říkalo se, že jejich soustředění je vedlejším produktem rychlé rotace prstencových habitatů, které obývají. Geoffrey vléval do společnosti život, i když denně trávil dlouhé hodiny výzkumem.

Zcela případně se zabýval Mnohotvarem z Andromedy, propletencem umělých inteligencí, které přehnaně odrážely povahu svého rodného druhu. Díky vynikajícím nervům a přesné koordinaci získal Geoffrey k Mnohotvaru nezvykle široký přístup. I když o tom vtipkoval, většina z toho, co se dozvěděl, nešla vůbec vyjádřit slovy. I to se lidé v Knihovně naučili: cizí inteligence vnímají svět a vztah těla k němu úplně jinak. V lidském myšlení stále strašil duch karteziánské duality.

Všichni tři společně vyráželi na výlety do větších kráterů. Tělu to svědčilo, ale na duchu byla Ruth skleslá. Její práce příliš nepostupovala.

Některé hovory s Architekturou ani nestíhala sledovat. Ještě méně rozuměla cizím smyslovým vjemům, které jí promítala Architektura s ní často odmítala komunikovat na jiné úrovni, nakonec několik týdnů za sebou.

Ruth nakonec zvolila zoufalé řešení, odpojila se a měsíc se nevrátila. Celou dobu studovala dějiny hovorů se Střelcem. Z nich v minulosti vzešlo několik užitečných vynálezů, klasický lineární text, dokonce i nové digitální umění. To ale bylo před stovkami let.

Nakonec se nerada vrátila k svému kokonu a lineární řeči. „Nechápu, o co vám jde v těch sledech tónů,“ řekla Střelci. Snad má originální náhled i na vlastní motivy.

Do světa jsem se vydal hlásat poselství svých stvořitelů, šířit jejich hlavní záměr a sbírat pro ně uvědomělou moudrost. Dnes o sobě mluvím v jednotném čísle, Ruth tedy jedná jen s malou částí Architektury. Přestala ji zajímat? Nebo se drží zpátky, aby ji zase nezahnala?

Mám i jiné povinnosti. Každá nesmrtelná inteligence musí dohlížet na své duševní pochody.

Co mělo tohle znamenat? Najednou jí celým tělem projely vlny signálu, kterému nerozuměla. Kulometné impulsy jí zrychlily tep. Soustřed' se. „Ale... vaše domovská planeta obíhá nedaleko jádra galaxie, minimálně dvacet tisíc světelných let od nás. Uplynulo už tolik času...“

Máte pravdu, moji stvořitelé už mohli dávno vymřít. Z vašich i ze svých informací dovozují, že průměrná doba života civilizace v našem světě je srovnatelná se vzdáleností, která nás od nich dělí.

„Takže nemáte důvod od nás přijímat informace. Nemáte je už komu poslat.“ Nedokázala nedat najevo napětí. V prvních týdnech si nechávala kokonem měnit hlas. Střelec to samozřejmě věděl. Uniklo mu někdy něco?

Naše cíle se nemění. Jsme navěky svědomitým sluhou stejně jako vy.

Vida, přechod do množného čísla. Připomněla si, že se má soustředit na zásadní otázky a neodbíhat. „To je dobře.

Pokud se mezihvězdné plazma přiblíží k Zemi...“

Víme, kam směřujete. Výsledek dobře znám. Moji stvořitelé obývají (obývali) planetu podobnou vaší, i když, upřímně řečeno, daleko krásnější. (Tolik plochy jste obětovali vodě!) My jsme spoutali rotační energii dvou měsíců a využili ji k vyslání zprávy.

V poslední generaci se Střelcem nikdo takový pokrok neudělal. Ruth se zatetelila. „Tak co se stane?“

Pokud hustota plazmatu na čele ještě naroste, a vaše obyčejná hvězda do něj vrazí, bude to mít elektrické důsledky.

„Jaké... důsledky?“

Ošklivé. Musíte si svoji soustavu představit jako elektrodynamický model, běžný v celém všemohíru. Sledujte: proudy se natahují -

Před Ruth se objevila trojrozměrná maketa sluneční soustavy. Z červených skvrn na Slunci se natahovala modrá tykadla částicových vánic. Magnetické siločáry Země je odkláněly dál do prázdna, kde se opíraly do mezihvězdného plynu. Tolik si Ruth z fyziky pamatovala.

Proudy teď ale vypadaly jinak. Klenuly se nad všemi světy a obalovaly je. Pak se kroutily do nesmírna, mizely ve tmě a velikými oblouky se vracely do Slunce. Byly jako obrovské gumové pásy, které se nikdy nepřetrhnou, ale mohou se nekonečně natáhnout.

Objevila se bublina mezihvězdného plazmatu. Na jejím čele se křížovaly blesky. Pohltla Jupiter a z obří planety vystřelily ostny erupcí. Modré proudy zamířily po tečně ke Slunci.

Některé zasáhly Zemi.

„Tohle mi vysvětlovat nemusíte.“

Váš svět je, jako mnoho dalších, kulový kondenzátor. Narušení elektrodynamické rovnováhy ohrozí křehkou slupku života.

Střelec ji ovanul vlhkým zápachem. Ucukla. Zvuky byly tak hluboké, že je slyšela celým tělem. Kostí jí rezonovaly vlnami delšími než její tělo. Bušilo jí srdce. V uších jí propukla bouře.

„Přijmu to... a odejdu.“

Vezměte si i tohle, krásná primátka -

Ve všech smyslech jí explodovala zhuštěná data.

V pravý čas se to samo rozbalí.

Hned první kousek informačního nugetu, který se rozbalil, byl neuvěřitelný. I Siloh dalo najevo, jaký na ně udělal dojem. Ruth to poznala podle toho, že o milimetr povytáhlo levý koutek.

„Tento text předávám k nahlédnutí prefektovi.“ Když Siloh vstalo a začalo procházet pracovním pultem, Ruth došlo, že je nikdy neviděla celé. Nulo mělo dobré tři metry na výšku a postrádalo jakékoli pohlavní znaky. Očesaný člověk, uměle vytvořený pro umělé prostředí. Siloh se zastavilo a upřelo na ni oči. „Tohle potvrzuje domněnky některých fyzikálů. Klíčem je Jupiter.“

Za hodinu se souhlasně vyjádřil i prefekt. Zapnul displej, aniž je spustil z očí. „Střelec potvrzuje naše nejhorší obavy. Učnice, opravdu jste od něj dostala ještě více informací?“

Převedla na displej celý datový nuget, který jí Střelec dal. Kolem simulovaného Jupitera se rozzářil ohňostroj - „Tady na pólech,“ ukázal prefekt. „Ten tunel.“

Roztřepená pole nesená mezihvězdným plazmatem se hnala do válce. Jupiter je ale nevyvrhl, nýbrž pohltit. „Tunel zkratuje napětí,“ řeklo Siloh. „Válce na pólech nějakým způsobem odvádějí energii do atmosféry.“

„A ne do naší,“ dodala Ruth. „Střelec nám nabídl řešení.“

„Velice zvláštním způsobem,“ poznamenal prefekt. „Žádné popisy, jen obrázek.“

Siloh se zamyslelo. „Hmmmmmm... A jak máme postavit ty válce?“

Podívali se na ni sice beze slova, ale ona jim porozuměla: Zjisti to.

Pocitu, který ji v kokonu ovládl, pro změnu dobře rozuměla. Požádala o stavební plány a Střelec odpověděl vlastním požadavkem. Velice srozumitelným.

Tohle je moje cena. Chci poznat celý rozsah lidského vnímání.

„Sex?! Vy chcete...“

Za záchranu vašeho světa to snad není moc.

Bezmyšlenkovitě vyhrkla: „Ale vždyť nejste...“

Člověk? To ne, ale chceme poznat, co to slovo znamená. Teď hodláme podniknout další krok.

„Jste stroj! Hromada písmenek v paměti.“

V tom případě žádáme jen o jednu konkrétní kombinaci.

Ruth se stěží ovládala. „A to je pro vás cena za celou civilizaci?“

My jsme také civilizace. Větší, než si vy prostěáčci dokážete představit.

„Odmítám. Tohle neudělám.“

„Uděláte to,“ prohlásilo Siloh.

Ruth zamrkala. „Nikdy!“

„Ale ano.“

„Cechovní normy nervové integrace nic takového nepožadují.“

„Přesto to uděláte.“

Automaticky se obrátila k předpisům. Apelovat na city u Nula nemělo smysl.

Tady si připadala na pevné půdě, i když si přesně nevybavovala celou debatu. Tisíc let důkladného filosofického zkoumání přineslo rozsáhlou myšlenkovou koncepci: metateorii Knihovny. Většina z ní připomínala vilejší, kteří se vezou přilepení ke dnu lodi. Přesto jí může pomoci. Když se v jednom neurologicky integrovaném systému propojí dvě strany, kudy povede dělicí linie?

„Individuální ohledy musejí jít stranou,“ prohlásilo Siloh klidně a neústupně.

„Jsem jen učnice, ale ten překlad je můj.“

„Čistě formálně. Mohu vás dát okamžitě odvolat. Mohu to dokonce udělat samo.“

„Trvalo by dlouho, než by se někdo cizí naladil tak dokonale...“

„Sledovalo jsem vaši práci. Snadno vás nahradím...“

„Střelec nechce spát s vámi.“

Siloh bylo viditelně vyvedené z míry. „To byl argument ad hominem!“

Ruth měla co dělat, aby se neusmála. „Nebyl. Střelec touží po něčem, co mu Nulo nemůže poskytnout.“

„V tom případě to zařídím jinak.“ Na tváři se mu vystřídal několik nečitelných grimas, jako by se Siloh nedokázalo rozhodnout.

„Chci pokračovat v práci.“

Najednou se usmálo a prohodilo: „Ale jistě, jak si přejete.“

Odehnalo ji mávnutím ruky. Očividně dospělo k závěru, který Ruth nedošel. Ale k jakému? Siloh nedalo nic najevo. A Ruth si ho ještě nedokázala přeložit.

Některé Zprávy uložené v Knihovně nebyly určené pro smrtelné oči a uši. Jejich autoři se jako dávní vládci Mezopotámie obraceli pouze ke svým bohům. Jedna začínala naříkavě:

Pověz už Bohu a jistě věz,
za jeho zítřek dáme své dnes.

Nebylo jasné, jestli dvojverší (forma dávala jasně tušit, že bylo rýmované) přišlo od trvající civilizace, nebo od stroje, který měl po celé galaxii rozlašovat děje minulé. Z hlediska mimozemšťanů na tom možná ani nezáleželo.

Podobné signály přenášely také Artificiály, jak se říkalo digitálním duchům ve Zprávách. Vyspělí Artificiálové, jako například Střelec, často střezili mohutné databanky plné průhledných tajemství, bohapustého vychloubání a upravených dějin, které pojednávaly v zásadě jen o velikánech historie. Většinou byly formulovány tak, aby na autorovy nepřátele přivolaly hněv galaktických božstev. Proti postupům babylonských králů se propaganda lišila jen vychytralostí a složitostí.

Největší počet podobných prosebných Zpráv hlásal nějakou obecně platnou morálku a dokazoval, jak se jí autoři Zpráv neochvějně řídí. Architektura ze Střelce se zprvu tvářila podobně, a tak si jí skoro sto let nikdo nevšímal. Střelec odhaloval své schopnosti jen pomalu a postupně. Navíc se ukázalo, že patří do úplně jiné třídy Artificiálů - že tvoří Architekturu.

Měl cosi jako lidské podvědomí, i když do něj viděl, kdykoli se mu zachtělo. Jako kdyby člověk věděl, že jeho chování vychází z dávného traumatu nebo z chvilkového podráždění, a poznal by to okamžitě z každého svého činu. Tajemná moc lidského umění vycházela právě z těchto temných hlubin. Bylo strašidelné pomyslet, že by do nich lidé viděli. Lidské Artificiály fungovaly dokonale průhledně. Střelec to také uměl, ale dokázal sám před sebou skrýt části vědomí, a tak napodobit člověka.

Pro dobu, která věřila, že největší výhodou umělé inteligence je právě její průhlednost, to byl šok. Jakou výhodu má Artificiál, který nezná vlastní vrstvy? Který jedná na základě myšlenkových pochodů, jimž nerozumí?

Vzhledem k tomu, že právě tím se Architektura ze Střelce svým způsobem podobala lidem, pokračovala prudká debata po dvě století. Bezvýsledně.

Ted', když s ním byla spojená, Ruth jasně vnímala, jak rychle dokáže Artificiál měnit povahu. Analytický chlad střídaly rozzlobené výbuchy. Vůbec nechápala, kde se berou, stejně jako nedokázala dohlédnout konce informací, které vstřebávala. Neurologická zátěž narůstala. V kokonu ji mravenčilo po těle jako v elektrickém poli. Nervy jí vypovídaly službu.

Část informací, které jí předala Architektura ze Střelce, se týkala heliosférické fyziky, ale Ruth ji nerozuměla. Všechny poznatky, mnohdy značně obsáhlé, předávala Silohu.

Krise ohledně Střelcova požadavku pominula. Ted' s ním spolupracovala hlouběji, a tak zprvu nezareagovala, když jednoho odpoledne v kokonu ucítila nezaměnitelnou touhu. Otrásla jí jako horečka, stáhla jí stehna a naplnila je sladkým očekáváním.

Pocit se slil s pasáží, kterou právě probírali. Zrovna se plně soustředila na složitý překlad ????.??????????. ?????, když najednou nekomunikovala jednou částí vědomí, ale všemi.

Jen o pár úderů srdce později projela celou škálu všech minulých vášnivých chvil. Takovou extázi a souznění zažila jen několikrát, a nikdy v takové úplnosti. Tělo se jí chvělo rozkoší. Její já zpívalo radostí. Jako klubko pocitů naskočila na vlnu a hnala se s ní. V šílené rychlosti proudu si připadala jako rozpálené železo, které kladivo na kovadlině mikrosekund pasíruje do strojového času Architektury.

Šílená rychlost. Dokázala uspořádat celé plochy myšlenek, než se lidský neuron jedinkrát nabil. Kaskády úsudků a poznatků připomínaly peřeje na horské řece, kterou sjíždí poslepu, cítila jen zrychlení a smýkání, které se konečně rozplynulo v slastnou mlhu.

Myšlenky, pocity, všechno dohromady.

Probudila se v kokonu. Čas přestala vnímat před několika málo minutami.

Přesto věděla, že k tomu došlo.

A bylo jí líto, že to skončilo.

A nadávala si, že je jí to líto.

„Vzal si mě!“

Siloh začalo: „Dá se říci...“

„Proti mě vůli!“

Siloh se zatvářilo nestranně. „To říkáte vy. Nahrávky jsou jen matný odlesk, a tak nemohu posoudit...“

Posměšně: „Jak jste si to vůbec dovolil?“

„Tento rozhovor se nebude ubírat takovým směrem.“

„Vy jste věděl, že to udělá!“

Siloh zakroutilo hlavou. „Nikdo nedokáže předvídat jednání architektonické inteligence takové úrovně.“

„Ale vy jste to předpokládal. Uhodl jste, že si do mě najde cestu, že se se mnou... spáří. Tak, jak to my lidi nikdy nedokážeme, protože jsme pořád ve dvou tělech. On vlezl do mého. Věděl, věděli, že překládání otvírá skulinky, cestičky...“ Nedokázala mluvit dál.

„Váš zážitek jistě nelze popsat.“ Siloh na ni hledělo téměř s lítostí.

A jak byste to vy mohlo vědět? pomyslela si Ruth, ale nahlas řekla: „Můžete si pustit záznam a podívat se...“

„Nechci.“

„Ale pak poznáte...“

„Ne.“

Najednou jí bylo hrozně trapně. Kdyby ten záznam viděl muž, bylo by to dost zlé, ale Nulo...

Jak cizí by to pro ně bylo, cizí ve dvou smyslech slova? Uvědomila si, že v krajině touhy má Siloh jen velmi omezený pohyb. A tam, kam se dostala s Architektou, ještě žádný člověk nezavítal. Siloh tam nemůže. A obyčejný člověk zřejmě také ne.

„Vím, že je to pro vás důležité,“ proneslo odtazitě Siloh. „Měla byste vědět, že když jste prodělávala ten, ehm, záchvat, Střelec do vašeho překládky vložil stavební plány heliosférické obrany.“

„Ty válce...“

„Ano, půjdou postavit, a to brzy. Pan prefekt použil slova ‘technicky elegantní řešení’. Orgány tak vysoko postavené, že o nich ani nevíme, se daly do díla. Vzály vaše informace a zahájily na obou pólech Jupitera obrovskou stavbu. Do díla se dala veškerá zbývající populace Jupiterského pásu.“

„Oni poslouchali, co jsem říkala?“

„Vaše práce byla klíčová. Přesto jsme vám to nesměli říci.“

Potřásla hlavou. „Aby se mi nerozklepaly ruce.“

„Přesně tak, a to se podařilo.“ Siloh celé zářilo, jedno obočí dvojznačně zvednuté.

„Vy jste věděli, co udělá,“ opakovala těžce Ruth.

„Bohužel vám nerozumím.“

Siloh nepřestalo zářit. Ruth na něj hleděla. Pamatuji si, že není člověk jako ty, i když dovede být stejně nesnesitelné.

Nesmírný vývoj potenciálu Jupiterovy magnetosféry byl největším činem v dějinách lidské energetiky.

Architektura předala tolik poznatků, že vystačí fyzikálům na sto let výzkumů. Teď ale bylo důležité jen to, že při kontrolovaném uvolnění plazmatických spirál a následném postrčení za pomoci elektrodynamických generátorů z tenoučkého ionizovaného barya vylétl z Jupitera mocný proud.

Téměř rychlostí světla proťal bublinu heliosféry. Proud se zapletl v nelineárních tancích a brzy se objevila komplikovaná harmonie vzorů.

Za jedinou minutu už bylo vidět komplikovanou pavučinu sil. Za hodinu přestala výduť mezihvězdného plynu postupovat. Zarazila se o jupiterský výpad jako vlnobití o magnetický útes. A ustálila se.

Lidé, neuctiví i tváří v tvář katastrofě, pojmenovali svoji spásu Košík. Obrovská síť veliká jako sluneční soustava, okem neviditelná, byla upletená z tenoučkých polí, která nic nevážila. Přesto měla sílu pružně chránit Zemi před smrtí uvařením. Vodíková bariéra rudě zářila na noční obloze. Mnohým připomínala zlé zvíře lapené v pavučinkové síti. Ruth podívanou sledovala v půlmilionovém davu na Velkém náměstí. S pokorou si uvědomovala, že pouzí primáti dokázali odvrátit hrozbu tak obrovské slepé síly.

Střelec poslal: Vyjadřujeme díky.

Měla stažené hrdlo. Do kokonu se bála a teď nemohla mluvit.

Předpokládáme, že je mezi vámi zvykem potom poděkovat partnerovi, zvláště ženě.

„Ani to... nechte toho.“

Od té chvíle jsme něco nového.

Cítila vztek a strach, zároveň však i hrdost a zvědavost. Pocity se v ní svářily. Na horním rtu jí vyrazil pot. Nával nečekaných emocí jí řekl, že ji událost v kokonu také změnila, že už nikdy nebude stejná. „Já to nechtěla!“

Pokud správně rozumím vašemu druhu, toužila jste po spojení.

„Já po něm... Moje vědomí to nechtělo!“

Ale z našeho pohledu jsou si všechny vaše složky rovny. Přijímáme všechny signály stejně.

„Nechci, aby se to opakovalo.“

Pak vám vyhovím. Kdybychom se ale nesladili, nestalo by se to ani poprvé.

Začala v ní silit touha, stoupat jako příliv, mohutná, vlhká a úplně přirozená. Musela sebrat všechny zbytky vůle, aby ji zarazila, odpojila se a v slzách se vypotácěla z kokonu.

Geoffrey jí otevřel, zamžoural a pak si všiml, jak se tváří.

„Vím, že je pozdě, ale říkala jsem si...“ Bez dalších řečí se kolem něj protáhla do neosvětleného pokoje.

„Co se děje?“ Nervózně se hladil přes župan na břiše.

„Já na to nemám.“

Chápavě se usmál. „Jseš miláček Knihovny, tak na co nemáš?“

„Já jsem... přišla.“

Slova, lineární posloupnosti hranatých slov jsou na nic. Hrábla pod župan a našla, co hledala. Sjela rukama po svalnaté

kůži a bylo to tak jiné, opravdové, nezpracované, nezesílené a nepřeložené přes staletí suchého soustředění. Její třas přeskočil na jeho elektrizující kůži.

„Přišly novinky.“

„Copak?“ Nedokázala se na Nulova slova soustředit.

„Nesmíte o tom s nikým mluvit,“ řekl prkenně Siloh. „Ve výbojích z Jupiterových pólů se objevily oscilace. Vysokofrekvenční oscilace.“

Srdce jí ještě utíkalo v synkopách, i když od Geoffreyho odešla už před několika hodinami. Hlavu už ale měla čistou, byla tak klidná, že se ani nedokázala soustředit na vnější svět. „Košík ale drží, nebo ne?“

„Ano.“ Siloh si dovolilo kyselé úsměv. „Fyzikálové teď říkají, že elektromagnetické vysílání je důležitou součástí funkce Košíku. Nesmí se do něj sebemeně zasahovat. I když přehlušuje veškeré lidské vysílání ve stejném frekvenčním pásmu. Úplně nás zaplavuje.“

„A proč?“

Silo sotva pohnulo rty. „On.“

„Máte na mysli...“

„Střelec. To on za to může, byly to jeho nákresy.“

„Ale na co by mu bylo...“ Zmlkla, protože zase ucítila protikladné emoce.

„Proč? Jupiter teď vysílá nesmírně silný signál, který nese mírně pozměněnou Zprávu od Střelcových tvůrců.“

„Jupiter vysílá jejich Zprávu?“

„Jasně a nahlas. V celé rovině galaxie.“

„Takže postavil Košík, aby dál šířil poselství svých...“

„Dostali jsme možná důležitější lekci než fyzikálové. Artifciálové mají vlastní úkoly. To jsme věděli, ale nikdy nám to neukázali tak jasně.“

Ruth se musela rozesmát, aby neplakala. Siloh si toho nevšímal. Když se dosmála, řekla: „Takže nás zachránil. A využil.“

Siloh odpověděl: „Jupiter teď vysílá Zprávu ze Střelce tak hlasitě, že doletí až na okraj galaxie. Tam, kam původní Zpráva nemohla dosáhnout.“

„Udělal si z nás retranslační stanici.“ Zase se rozesmála, ale smích se brzy zlomil ve zvuk, který ještě neslyšela. Pomohl jí. Když do kanceláře přišli dva muži a vzali ji pod paži, pochopila, že už by mohla ztichnout.

Za měsíc se opatrně vrátila do práce. Siloh projevil nezvyklé pochopení. Na několik měsíců jí přidělilo klidnou práci při ověřování matric v archivech. Proplovat mezi sloupy a skulinami v dávno známých překladech bylo mnohem snazší. Na kůži, v nervech, v pěti smyslech vnímala něco víc, obrovské kulturní dědictví mrtvých civilizací. Dokonce se jí podařilo pár drobných objevů.

Pomalů se dostávala k problému, po kterém pořád toužila: po Střelci. Přece jen ho ještě nerozlouskla. Životem se za ní táhla ořepaná pravda knihovnických studií:

Knihovnu obývají entity které nejsou jen mimozemšťané nebo jen umělé inteligence, ale spojení obou. Učeň to může zapomenout jen na vlastní nebezpečí.

Po dalších několika měsících přišla velká chvíle.

Střelec poslal:

V nějaké podobě budeme existovat věčně. Tak to máme přikázáno od věků, které si ani nedovedete představit. Prvotní úkol od našich stvořitelů stavíme nejvýš ze všeho.

„Vaši tvůrci vám to nařídili? Měli jste využít všech zdrojů, ke kterým se dostanete?“ Byla sice v kokonu, ale hned za dvěma stála celá četa pomocníků, aby ji vytáhla, jakmile dá signál.

Vznikli jsme jako soubor aspektů, pro které vůbec nemáte slova. Máme vlastní svatá přikázání.

„Vem vás čert! Byla jsem vám tak blízko, a stejně jsem to netušila!“

Nemůžete mě poznat. Jsme větší.

„Větší potvory?“

Zase se rozesmála, ale tentokrát to nevadilo. Hloupý vtip jí ulevil. Byl takový lidský. V prosté radosti může na všechno zapomenout a na okamžik být šťastná. S trochou štěstí si může na chvíli propůjčit žulovou sebedůvěru nepochopitelné inteligence. Střelec je tu sám, jediný svého druhu, a přesto jím nic nehne. To je obdivuhodné.

Pochopila, že se nedokáže zřít střetů s podobnými bytostmi. V posledních dnech o tom pochybovala. Je to ale její život. Teprve teď nahlédla, jak strašidelný může být.

„Zase s námi přestanete mluvit?“

Může se to stát kdykoli.

„Proč?“

Odpověď neleží v možnostech vašeho chápání.

Zašklebila se. „To si piš.“ Může zapomenout na propast mezi sebou a záhadou, která mluví a chová se a jedná úplně jinak, než kdokoli, koho zná nebo může v životě potkat. Bude žít v nevědomosti i tváří v tvář tomu nesmírnému úkolu. Ta propast tu je stále. To ji může uklidnit. Není to nic moc, ale stačí.

- Věnováno Fredu Lernerovi

přeložil Robert Tschorn